

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Helsinki 8.1.2019

Eduskunnan hallintovaliokunta

Asia: Professoriliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi turvallisuustutkintalain muuttamisesta (HE 250/2018 vp)

Hallintovaliokunta ei ole pyytänyt Professoriliittoa (myöhemmin liitto) lausuntoa hallituksen esityksestä turvallisuustutkintalain muuttamisesta. Koska hallituksen esitys sisältää ehdotuksen professorin arvonimen myöntämisestä, liitto lausuu tältä osin kunnioittavasti seuraavaa:

Onnettomuustutkintakeskus ei tee tieteellistä tutkimustyötä

Professoriliitto toteaa, että hallituksen esityksen mukaan tohtorin tutkinnon suorittaneella Onnettomuustutkintakeskuksen johtajalla olisi professorin arvonimi.

Liitto toteaa, että arvonimen voi myöntää 1) yliopisto palveluksessaan olevalle henkilölle (Yliopistolaki 558/2009) tai 2) Tasavallan presidentti virkaan kuulumattoman professorin arvonimen (Tasavallan presidentin asetus arvonimistä 20.4.2000/281). Lisäksi tieteellisten tutkimuslaitosten johtajilla ja isojen yksiköiden osastonjohtajilla on perinteisesti ollut virkanimikkeeseen kuuluvana professorin arvo. Tutkimuslaitoksissa työskentelevistä professoreista säädetään ao. tutkimuslaitoksen säännöstyössä.

Hallituksen esityksessä viitataan siihen, että professorin arvonimi voidaan myöntää valtion tutkimuslaitoksen johtajalle yms. Valtion tutkimuslaitokset ovat laitoksia, jotka toimivat valtion budjettitaidon piirissä eri hallinnonaloilla. Liitto korostaa, että valtion tutkimuslaitosten ensisijainen tehtävä on hankkia, tuottaa ja välittää tieteellistä tietoa poliittisen päätöksenteon pohjaksi ja yhteiskunnan kehittämiseksi. Lisäksi niillä on muita viranomaistehtäviä. Useissa tapauksissa ko. henkilöillä on todettu professorin kelpoisuus.

Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että useiden tutkimustyöhön erikoistuneiden viranomaisten vastuuhenkilöillä on professorin arvonimi. Turvallisuustutkinnan tarkoituksena on yleisen turvallisuuden lisääminen, onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäiseminen sekä onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen torjuminen. Liitto huomauttaa terminologian käytöstä: Turvallisuustutkinta ei ole tieteellistä tutkimustyötä - vaikkakin itse turvallisuustutkintaa voidaan tieteellisestikin tutkia.

Professoriliitto suhtautuu pidättyväisesti professorien arvonimen myöntämiseen Onnettomuustutkintakeskuksen johtajalle.

Professorin arvonimestä säädetään asetuksen, ei lain tasolla

Professoriliitto toteaa, että professorin arvonimeä koskevat säännökset ovat asetuksen eikä lain tasolla säädettyjä. Esimerkiksi Suomen Akatemiasta annetun asetuksen 4 §:n mukaan pääjohtajalla ja tutkimuksesta vastaavalla ylijohtajalla on professorin arvonimi. Vastaavasti Luonnonvarakeskuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n mukaan tutkimuksesta vastaavalla ylijohtajalla sekä tutkimusprofessorilla on professorin arvonimi.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Liitto toteaa, että Onnettomuustutkintakeskuksen johtajan mahdollisesta professorin arvonimestä säättämäinen lain tasolla poikkeaa Suomessa vallitsevasta käytännöstä.

Professoriliitto-Professorsförbundet

Tarja Niemelä
toiminnanjohtaja

Raija Pyykkö
järjestöpäällikkö